



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **S. D.** (vystupující taky pod jménem R.),
státní příslušnost Ukrajina
t. č. neznámého pobytu
zastoupený opatrovníkem Mgr. Alicí Jeziorskou
advokátkou se sídlem Svornosti 86/2, 736 01 Havířov

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti usnesení žalovaného ze dne 1. 7. 2020, č. j. MV-104693-3/OAM-2020, ve věci udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené opatrovnici žalobce **Mgr. Alici Jeziorské**, advokátce se sídlem v Havířově, Svornosti 86/2, se přiznává odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů, jejichž výše a splatnost bude určena v samostatném usnesení.
- IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny a dne 30. 6. 2020 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jednalo se v pořadí již o třetí jeho žádost a žalovaný usnesením identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené usnesení“) řízení o této třetí žádosti zastavil podle § 11a odst. 3 zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).
2. Zastavení řízení odůvodnil žalovaný tím, že se v případě žalobce jedná o další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Žalovaný poukázal na to, že žalobce v rámci předchozích pravomocně ukončených řízení označil za důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu problémy s mafiány a snahu o legalizaci pobytu v České republice. Ve druhé žádosti pak žalobce kromě obav z návratu na Ukrajinu uvedl také strach z možného povolání do armády. Žalovaný po porovnání posuzované žádosti s předchozími dvěma žádostmi dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti a ani nepoukázal na žádnou změnu okolností vztahujících se k jeho pronásledování, nebo hrozbě vážné újmy. Stejně tak žalovaný neshledal žádné nové skutečnosti či okolnosti, na jejichž základě by bylo možné se domnívat, že by žalobce byl vystaven pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Žalovaný se rovněž zabýval aktuální situací na Ukrajině a konstatoval, že na Ukrajině nedošlo od rozhodování o předchozí žádosti (říjen 2016) k žádné změně, která by mohla mít vliv na její posouzení.
3. Proti napadenému usnesení o zastavení řízení podal žalobce dne 16. 7. 2020 včasnou žalobu, ve které navrhoval jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě namítal porušení správního řádu (§ 3, § 50 odst. 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3), zákona o azylu (§ 12 a § 14a) a článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech, protože napadené usnesení je podle něj zcela nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného a soukromého života. Dále žalobce namítl porušení zásad správního řízení uvedených v § 2 až § 8 správního řádu. Podle žalobce žalovaný řádně nezjistil skutkový stav, především pokud jde o zjištění nových skutečností, které mohly být zohledněny při posouzení třetí žádosti, nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu. Žalobce dále vytkl žalovanému, že mu v rozporu s § 4 odst. 2 správního řádu nebylo poskytnuto poučení o jeho právech a povinnostech, a že žalovaný nezjišťoval, jaké důvody jej vedly k podání žádosti. Žalobce vyslovil názor, že pokud jeho žádost neobsahovala žádné důvody, měl žalovaný postupovat podle § 37 odst. 3 správního řádu a vyzvat jej k doplnění důvodů žádosti. V posledním

žalobním bodě žalobce namítl, že novou skutečností je jeho vztah s partnerkou a čas strávený na území České republiky s tím, že již po dobu 10 let je ve vztahu s partnerkou, která má na území České republiky trvalý pobyt, žijí spolu ve společné domácnosti a mají v plánu uzavřít manželství. Postupem žalovaného došlo podle žalobce k narušení práva na soukromý a rodinný život, které je znemožněno neprojednáním jeho žádosti z hlediska merita věci.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Poukázal na to, že žalobce již v minulosti podal 2 žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dále vyjádřil přesvědčení, že při rozhodování vyšel z dostatečně zjištěného stavu věci a neměl povinnost zabývat se novými důvody žádosti o mezinárodní ochranu, protože mu je žalobce nesdělil. V žalobě uvedený důvod mezinárodní ochrany spočívající ve vztahu s partnerkou považuje žalovaný za účelově uvedený, protože sám žalobce během svého výslechu na policii sdělil, že s přítelkyní nežil ve společné domácnosti, bydlel v bytě s jiným ukrajinským krajanem a ke své přítelkyni se nevyjadřoval.
5. Krajský soud po ověření, že žaloba byla podána včas a osobou oprávněnou, přezkoumal napadené usnesení v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. K procesním podmínkám řízení krajský soud dodává, že v průběhu řízení žalobce opustil Českou republiku a vrátil se na Ukrajinu. Z důvodu neznámého pobytu ustanovil krajský soud žalobci usnesením ze dne 29. 10. 2020 opatrovníka. Podle sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 28. 4. 2021 byl žalobce z České republiky vyhoštěn dne 24. 7. 2020 policejním průvozem a současný pobyt není policejnímu orgánu znám. Podle sdělení České pošty ze dne 5. 2. 2021 se sice žalobci podařilo dne 7. 10. 2020 doručit písemnost soudu adresovanou žalobci na poslední známou adresu na Ukrajině (uváděnou před jeho předchozím opuštěním Ukrajiny), přesto však krajský soud nepřistoupil ke zrušení opatrovníka, protože ze strany ukrajinského doručovatele nebyl s odkazem na opatření v zemi určení v souvislosti s šířením koronaviru předložen žádný doklad osvědčující převzetí zásilky právě žalobcem a pochybnosti o pobytu žalobce tak nebyly odstraněny. Bližší pátrání po pobytu žalobce na Ukrajině prostřednictvím ukrajinských orgánů pak již nepovažoval krajský soud za vhodné s ohledem na omezení vyplývající z § 19 odst. 2 zákona o azylu, proto žalobci ponechal za účelem ochrany jeho práv v řízení ustanoveného opatrovníka. Uvedenou informaci o doručení zásilky však krajský soud vyhodnotil tak, že nepřistoupil k zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu, ale žalobu projednal věcně.
6. Ze správního spisu krajský soud předně ověřil, že se v případě žalobce jedná vskutku již o třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany na zdejším území. Žalobce se zde přitom pohyboval již od roku 2003 a policejním orgánem mu bylo uloženo správní vyhoštění na dobu 10 let. Žalobce přesto znovu přicestoval do České republiky dne 16. 9. 2007 a dne 26. 6. 2008 zde podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že měl na Ukrajině problémy s mafiány. Půjčil si na stavbu domku, peníze sice vrátil, ale věřitelé po něm vymáhali úroky. Vymahači mu vyhrožovali, ukradli mu auto a policie je nemohla najít. Proto odcestoval do České republiky. Žalovaný řízení o žádosti rozhodnutím ze dne 13. 7. 2010 zastavil podle § 25 písm. d) zákona o azylu (předchozí rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 27. 1. 2010, č. j.

63 Az 57/2008 – 23, zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení). Druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce dne 18. 12. 2015 a dne 29. 12. 2015 k ní poskytl údaje. Jako důvod žádosti uvedl, že zde má družku, chce být s ní a pomáhat jí. Doma na Ukrajině nemá práci, nechce se tam vrátit kvůli válce. V rámci pohovoru k této žádosti uvedl, že si ve vlasti půjčil peníze a potřeboval vydělat peníze. Žádost podal, protože potřeboval doklady, aby mohl na území České republiky pobývat legálně. Od roku 2008, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění, nemá upravený pobyt v České republice. Deklarovaným důvodem podané žádosti o mezinárodní ochranu byla také snaha o legalizaci pobytu a obava z možného povolání do ukrajinské armády. Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM 1103/ZA-ZA02-BE04-2015, ze dne 21. 10. 2016, bylo o jeho žádosti ze dne 18. 12. 2015 rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje. Žalobu proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 4. 2017 č. j. 1 Az 65/2016 - 35 zamítl a následně podanou kasační stížnost Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 1. 11. 2017 č. j. 6 Azs 141/2017 – 23 odmítl. Rozhodnutím ze dne 22. 6. 2020, jehož převzetí potvrdil žalobce podpisem, uložila Policie ČR žalobci opět správní vyhoštění v délce 5 let. Podle tohoto rozhodnutí již navíc byl žalobce trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 10. 12. 2015 odsouzen k úhrnnému trestu vyhoštění z území České republiky ve výměře 3 let, ale žalobce z našeho území nevycestoval. Téhož dne (22. 6. 2020) poskytl policejní orgán žalobci poučení o tom, že je oprávněn požádat o udělení mezinárodní ochrany, což žalobce učinil dne 30. 6. 2020. V žádosti pouze uvedl, že žádá o udělení mezinárodní ochrany v České republice. O této žádosti rozhodl žalovaný hned následující den napadeným usnesením.

7. Součástí správního spisu je také informace odboru azylové a migrační politiky (OAMP) z dubna 2020 o situaci na Ukrajině, nazvaná „Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby“.
8. Předmětem tohoto soudního přezkumu je rozhodnutí (usnesení) o v pořadí již třetí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Podle § 11a odst. 3 zákona o azylu: *„Podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví.“*
9. Krajský soud se nejprve zabýval namítanými vadami správního řízení. Žalobce vytýkal žalovanému, že o žádosti rozhodl bezodkladně, aniž by mu poskytl potřebné poučení o jeho právech a povinnostech, včetně toho, že písemná žádost bude jeho jediným úkonem v řízení a žalobci nebude později umožněno sdělit důvody podání nové žádosti. V této souvislosti rovněž namítl, že jej žalovaný nevyzval k odstranění vad žádosti podle § 37 odst. 3 správního řádu o uvedení chybějících důvodů. Uvedenou námitku nepovažuje krajský soud za důvodnou. Podobnou otázkou se již zabýval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 2. 6. 2020 č. j. 10 Azs 448/2019 – 34, ve kterém uzavřel, že *„Stěžovatel neměl spoléhat, že na něj toto ustanovení (§ 11a odst. 3 zákona o azylu – poznámka krajského*

soudu) nedopadne. Ostatně i z § 23 odst. 2 písm. b) zákona o azylu plyne, že pohovor se neprovádí, byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany; v takovém případě žalovaný umožní žadateli sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem. Stěžovatel byl řádně poučen o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu. V tomto typu řízení není žádným nováčkem, ostatně žádost podal již potřetí. Již jen proto si mohl a měl být vědom, že „**nové**“ důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, bylo – v jeho specifické situaci – třeba sdělit již v samotné žádosti ze dne 22. 8. 2019. NSS se shoduje s krajským soudem, že ze všech okolností číší, že v pořadí třetí žádost o mezinárodní ochranu byla účelová. Stěžovatel ji totiž podal po tom, co jej hlídka policie zadržela, zajistila a umístila v zařízení pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění. Stěžovatel v žádosti neuvedl zhola nic, žádný „azylový“ důvod, natož něco nového, co neuvedl v řízeních o předchozích žádostech. Žádné nové skutečnosti žalobce netvrdil ani v žalobě“ (zvýrazněno krajským soudem). Uvedené závěry považuje krajský soud za příléhavé na projednávanou věc a nemá důvod postupovat v této věci jinak. Ve shodě s uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu krajský soud uzavírá, že bylo na žalobci, aby případné relevantní důvody ve smyslu § 11a odst. 3 zákona o azylu sdělil žalovanému již v písemné žádosti ze dne 30. 6. 2020. Žalobce tak neučinil, žádné informace (natož nové) k žádosti neposkytl, a jestliže ani žalovanému nebyly žádné nové právně významné skutečnosti známe, tak postupoval správně, pokud řízení o jeho žádosti obratem zastavil podle § 11a odst. 3 zákona o azylu.

10. Stejně tak neshledal krajský soud v postupu žalovaného ani jiné vady, které mu žalobce v žalobě vytýkal. Vzhledem k tomu, že žalobní námitky o porušení § 3, § 50 odst. 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu zůstaly pouze v obecné rovině (žalobce se omezil na konstatování textu zákona bez uvedení konkrétního přesahu namítaného porušení uvedených procesních ustanovení do poměrů posuzované věci), přezkoumal krajský soud uvedené námitky pouze v té míře obecnosti, v jaké je žalobce uplatnil se závěrem, že žádný deficit v postupu žalovaného neshledal. Krajský soud projednání procesních námitok uzavírá tím, že podle odůvodnění napadeného usnesení vycházel žalovaný ze všech skutečností relevantních z hlediska aplikace § 11a odst. 3 zákona o azylu a své závěry řádně odůvodnil v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu.
11. Jak již uvedl krajský soud výše, tak žalobce v žádosti ze dne 30. 6. 2020 neuvedl žádné důvody pro její podání. Teprve v žalobě uvedl, že strávený čas na území České republiky a vztah s partnerkou byly novými skutečnostmi, které měly být zohledněny. Své tvrzení o tom, že by se v případě jeho vztahu s partnerkou jednalo o novou skutečnost, však vzápětí popřel tím, že je s ní ve vztahu již 10 let, navíc žalobce podle obsahu spisu uváděl vztah s partnerkou již jako důvod jeho předchozí žádosti ze dne 18. 12. 2015. Pokud snad změna oproti stavu v době posuzování předchozí žádosti (v roce 2016) měla spočívat v delším trvání pobytu žalobce v České republice a delším vztahu s partnerkou, tak je třeba uvést, že žalobce neměl po celou dobu svého pobytu vyřešeno pobytové oprávnění do budoucna, po převážnou část jeho pobytu v České republice pro něj platilo správní či soudní vyhoštění a jeho oprávnění setrvat na našem území se po část doby opíralo toliko o jeho statut žadatele o mezinárodní ochranu (§ 3d odst. 1 zákona o azylu). V této souvislosti krajský soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 102/2013 – 31 a rozsudek ESLP ve věci R. da S. a H. proti Nizozemsku, z nichž plyne, že zásah do rodinného, potažmo soukromého života, vzniklého v době nelegálního pobytu je třeba

zvažovat, nicméně ochrana soukromého života vzniklého za takových podmínek může převážet nad veřejným zájmem jen zcela výjimečně.

12. Nadto je třeba poukázat na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které mezinárodní závazky [zejm. článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.)] neukládají státu všeobecný závazek respektovat volbu osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi; podmínky uplatnění takové povinnosti státu se přitom vykládají velmi přísně. Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. O povinnosti státu respektovat volbu země společného pobytu osob lze uvažovat v naprosto výjimečných případech. Doplnková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je tedy vyhrazena pro zcela mimořádné případy, kdy by samotné vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008 č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018 - 33 či ze dne 26. 3. 2020 č. j. 6 Azs 258/2019 - 31, č. 4030/2020 Sb. NSS a mnohá další). Stran hrozícího porušení práva na soukromý a rodinný život Nejvyšší správní soud takový závěr výjimečně učinil v případě cizince, jehož manželka i malá dcera (obě české občanky) byly prakticky odkázány na jeho péči, neboť zdravotní stav manželky byl závažný a neumožňoval jí starat se o dítě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015 č. j. 3 Azs 256/2014 - 27). Žalobce se omezil pouze na konstatování, že se na území České republiky pohybuje desítky let a na 10 let trvající vztah s partnerkou. Nezminil tedy nic, co by nasvědčovalo tomu, že se v jeho případě jedná o výjimečnou situaci hodnou zvláštního zřetele, pro který by bylo možno uvažovat o udělení mezinárodní ochrany. Žádné jiné konkrétní důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobce ve správním řízení ani v žalobě netvrdil.
13. Žalovaný se rovněž správně zabýval tím, zda na Ukrajině (ne)došlo od posledního rozhodnutí ke změnám, které by mohly zakládat důvodnou obavu žalobce z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo z vážné újmy podle § 14a zákona o azylu, ale žádné takové změny neshledal. Proti závěrům žalovaného o aktuální situaci v zemi původu žalobce v žalobě ani konkrétně nebrojil, proto nepodléhá soudnímu přezkumu.
14. Krajský soud uzavírá, že v řízení před žalovaným ani před soudem nebyly tvrzeny žádné nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 3 zákona o azylu, které by byly důvodem pro věcné projednání třetí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, ani žádné takové skutečnosti nevyšly v řízení najevo jiným způsobem. Postup žalovaného byl proto správný a jeho rozhodnutí v konfrontaci se žalobními body obstálo. Proto krajský soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
15. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady podle obsahu spisu nevznikly. Krajský soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

16. Ve třetím výroku rozhodl krajský soud co do základu o nároku ustanovené opatrovnice na náhradu nákladů řízení (odměny a hotových výdajů) a současně ve čtvrtém výroku nepřiznal v souladu s § 60 odst. 4 s. ř. s. náhradu nákladů řízení České republiky.
17. Krajský soud ustanovil žalobci opatrovníka z řad advokátů, který má podle analogického použití § 35 odst. 10 s. ř. s. vůči státu právo na odměnu a náhradu hotových výdajů. Vzhledem k tomu, že ke dni vydání tohoto rozsudku nebylo možné určit přesnou výši nákladů opatrovníka, rozhodl krajský soud toliko o jejich základu s tím, že přesná výše a splatnost budou uvedeny v samostatném usnesení.
18. Současně rozhodl krajský soud, že Česká republika nemá na náhradu vynaložených nákladů právo, protože nejsou splněny podmínky § 60 odst. 4 s. ř. s. pro to, aby krajský soud uložil některému z účastníků povinnost nahradit státu jím placené náklady řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 4. května 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce